

УДК 007:304:070.1

Комунікативна роль публіцистики в міжкультурному діалозі

The Communicative Role of Opinion Journalism in Intercultural Dialogue

РЕФЕРАТ. Стаття присвячена розгляду комунікативної ролі публіцистики у міжкультурному діалозі. Цей своєрідний «рух розуму» над «сировиною думок» (перефразовуємо Ж.-К. Кар'єра) створив поле для дослідження елементів публіцистики у комунікації. Комунікаційні особливості базуються на міжкультурному діалозі. У тексті діалогів-роздумів У. Еко, Ж.-К. Кар'єра, що їх інтерв'ював і записав Ж.-Ф. де Тоннак, показано історію сакралізації книжки. Всі теми співрозмовників показують уміння працювати з книжкою, добувати потрібні знання в різні періоди цивілізаційного розвитку людства. Публіцистичні акценти інтелектуалів однаково стосуються всіх типів книжок. Тих, які вони прочитали і які, на їхній погляд, не варто читати. У. Еко навіть презентував автора, якого не існує. Він був породжений персоналіями книговидавців під час одного книжкового ярмарку. Підкреслюючи комунікативну роль публіцистики в інтерв'ю, ми створюємо платформу для подальшого дослідження цього напрямку.

Ключові слова: діалог, інтелектуали, комунікація, книжка, публіцистика.

ABSTRACT. This article is devoted to study of the communicative role of opinion journalism in the intercultural dialogue. This kind of the «movement of the mind» over the «raw of ideas» (paraphrasing J.-C. Carrière) has been created the ground to study the elements of opinion journalism in communication. Communication features are based on intercultural dialogue. In U. Eco and J.-C. Carrière's dialogue-reflection texts that were interviewed and recorded by J.-P. de Tonnac it was shown the history of sacralization of a book. All issues touched by interviewees show the ability to work with a book, to get the necessary knowledge in the various periods of the civilizational development of mankind. The intellectuals were emphasized equally to all types of books in their opinion journalism discourse. Those they have read and those should not to read on their view. U. Eco has been presented even the author who does not exist. Publishers created him during a book fair. We generate a platform for further research in this way, stressing at the communicative role of the opinion journalism in the interview.

Keywords: Dialogue, Intellectuals, Communication, Book, Opinion Journalism.

Вступ. Нові технічні й наукові досягнення у передаванні мови, у зображенні письма часто пошквляють дискусії на кшталт: що ж буде далі, як ми сприймемо і оволодіємо черговою новацією. Ж.-Ф. де Тоннак – той, хто записав інтерв'ю У. Еко і Ж.-К. Кар'єра щодо майбутнього друкованої книжки, вважає, що, справді, цифрова революція – це «великий переворот, але з ним ми дамо собі раду» [1, 7].

Відомий американський аналітик Дж. Фрідман намагався виділити основні геополітичні, технологічні, культурні, військові тенденції розвитку в ХХІ ст. Узагальнюючи свої спостереження, він звернув увагу на ті кілька чинників, що суттєво вплинули на зміни в соціальному середовищі народів і країн: «Зростання тривалості життя, зниження коефіцієнта народжуваності й збільшення періоду навчання – все це сприяло зникненню соціальних традицій минулого життя» [2, 83]. З

того, що з'явилося нового, він виділяє комп'ютер як символ відходу від попередніх технологій і як «новий погляд на розум» [2, 86]. Але у його трактуванні комп'ютер – тільки інструмент, хоч він і «трансформує, спрощує і спрямовує в певному напрямку спосіб мислення людей» [2, 90]. Дж. Фрідман стверджував, що його прогнози – це лише передчуття того, що буде в ХХІ ст. Називаючи в одному абзаці комп'ютерну культуру варварською [2, 89], він трактує її як таку, що здатна бути могутньою спрощувальною силою. Отже, цей інструмент не становить загрози, наприклад, книжкам як традиційній частині світової культури. Принаймні такий висновок напрошується після читання його роздумів про культурні війни й комп'ютерну культуру.

Один з теоретиків сучасних медій вважає, що «найфундаментальніший аспект інформаційної та комунікаційної технології (ІКТ) це, мабуть,

цифровий процес, за допомогою якого всі тексти (символічні значення у формах різноманітних кодів і записів) можна звести до бінарного коду й зберігати, поширювати та виготовляти на однакових умовах» [3, 121]. Він пише про медійну сферу, про нові форми зберігання й поширення інформації. Але нам легко проектувати окремі аспекти його теорії на сучасний стан книжкових функцій. Ми не розглядатимемо їх в широкому плані, але підкреслимо, що цифровий процес вплинув на виробництво книжки, а отже, й на прихід її до читача. Поруч з електронними версіями зберігається її давня форма, перефразовуючи Д. Мак-Квейла, – її ідентичність.

Розуміння того, що ми живемо з книгою, поруч книги все своє життя, звичайно, примушує насторожитися – якою вона буде у нашому майбутньому, а для наступних поколінь? Книга – це частина інструментарію, що формує культурну ідентичність. Вона допомагає людині, серед іншого, зрозуміти ціннісні орієнтири. Наша гіпотеза полягає в тому, що комунікативна властивість книги поліпшує міжкультурний діалог. Можливі модифікації матеріального виразу книги, але її значення завжди залишатиметься високим. Для підтвердження цієї гіпотези нам допоможе аналіз книги У. Еко, Ж.-К. Кар'єра «Не сподівайтесь позбутися книжок». Для цієї статті – важливо показати комунікативні засади, які містить у собі бесіда двох інтелектуалів про репутаційні властивості книг, їх минуле і майбутнє.

Теоретичне підґрунтя. Слід зауважити, що поняття ціннісних орієнтирів та позитивного впливу книг досліджено в різних галузях науки. Так, соціологія, філософія дають багато цікавих прикладів та висновків. У Г. Томе, наприклад, знаходимо посилання на те, що в 60-х рр. минулого століття була спроба поррахувати визначення цінностей: у 400 дослідженнях їх виявили 180 [4, 412]. Ми не плануємо у цій статті звертатися до тих концепцій, що відображають «об'єкти оцінок», шкідливість «цінностей» [4, 413].

Мета дослідження – проаналізувати, яка комунікативна роль публіцистики у міжкультурному діалозі двох інтелектуалів – видатного вченого, письменника, сценариста й есеїста – і як це відображено в книзі інтерв'ю Ж.-Ф. де Тоннака «Не сподівайтесь позбутися книжок». Актуальність дослідження полягає в тому, що вперше розглянуто комунікативну роль публіцистики не в суто публіцистичних жанрах, а в аналітичній бесіді, що подана у формі інтерв'ю. В темах книги-інтерв'ю вдало поєднуються погляд на виникнення книжок, їх значення для цивілізації, впливових електронних носіїв на процес читання і, звичайно, правдивість/безперспективність футурологічного прогнозу про зникнення книг, що прозвучав у Давосі–2008.

У цій книзі розмову двох записує і задає запитання третій співрозмовник. Отже, діалогізація тексту ускладнена коригуванням перебігу розмови третьою особою. Досліджуючи проблему діалогу як філософського жанру, Л. Озадовська проаналізувала значну кількість філософської літератури: від «Діалогів» Платона до діалогізму складних систем Гегеля і Канта. Її трактування суті відношення «Я» і «Іншого» у Е. Гусерля, концепції діалогу в М. Бубера, ролі слова в діалозі у М. Бахтіна [5, сс. 17, 18, 25] завершується висновком, що «діалог – це прорив у світ інших відношень, де кожний з учасників діалогу змінює себе та «Іншого» [5, 26].

Методи дослідження. При дослідженні тексту «Не сподівайтесь позбутися книжок» нами застосовувалися міждисциплінарні методи. Тільки публіцистичних або комунікативних ресурсів досліджень було замало. Однак системно-структурний метод превалював. Завдяки йому можна було простежити логічну послідовність відповідей У. Еко, Ж.-К. Кар'єра на запитання Ж.-Ф. де Тоннака. Цей метод також дав можливість виокремити міні-сюжети у відповідях співрозмовників. Ці міні-сюжети являють собою текстові ілюстрації явищ і подій, пов'язаних з минулими історіями книжок, а окремі сюжети прогнозують майбутнє.

Результати дослідження. Якщо прискіпливо аналізувати книги-інтерв'ю, то не завжди учасники діалогу змінюють себе, свої погляди чи переконання. Наприклад, ми це помічаємо не тільки у текстах «Не сподівайтесь позбутися книжок», «Бесіди нащадка епохи» [6], а й у листуванні М. Уельбека і Б.-А. Леві. Починаючи листування-суперечку, М. Уельбек пише Б.-А. Леві: «Отже, ми з вами найяскравіший приклад кричущого занепаду інтелектуального життя Франції та кризи її культури» [7, 6]. У відповідь Б.-А. Леві, пропонуючи три варіанти діалогу в листах, запевняє: «Якщо я й погоджуся на вашу витівку, то тільки для того, щоб ще раз нагадати людям, що існує радість спілкування, радість творчості, що можливо жити в гармонії, скільки б не доводило зворотне песимісти-невдахи, які ненавидять всіх і все» [7, 8]. Але співбесідники можуть знаходити властиві обом риси, звички, схожі думки і оцінки.

Розмова про книжки Ж.-К. Кар'єра і У. Еко – це й обговорення того, як зберігати архіви написаного, знятого на плівку, записаного на спеціальні носії. Тут співбесідники залишають пріоритети книжкам: «В кожному разі, якщо візуальна та звукова пам'ять людства про ХХ століття зітреться внаслідок якоїсь великої поламки електромережі, у нас завжди залишиться книжка» [1, 28]. Як реагує людський розум на технічний прогрес та як встигнути за життя освоїти певний набір знань? Дискусію про таке підсумовує

У. Еко: «Тривалість нашого життя не має приховувати того факту, що світ знань перебуває в стані постійної революції і ми не можемо звідти взяти більше, ніж передбачено нашим завжди обмеженим часом» [1, 41].

Зміст книги так структурований, що бесіда точиться навколо всіх аспектів культурної комунікації, пов'язаної з книжкою. Заголовки розділів інформують про теми розмов: «Відкриття: книжка не помре», «Немає нічого тривкого, ніж «носії тривалого зберігання», «Кожна видана книжка – це пост-інкунабула», «Ніщо не зупинить марнославство», «Похвала глупоті», «Інтернет, або неможливість *damnatio memoriae*», «Всі непрочитані нами книжки» тощо.

Зміни з книгами ведуть до змін у психології сприйняття, у поведінці особи. І про це співрозмовники говорять у спокійному тоні, без жалю і розпачу. Тільки констатують, як «минуле нас наздоганяє на повній швидкості, і незабаром ми будемо одержимі модами попередніх трьох місяців. Майбутнє є, як і завжди, непевним, і теперішнє звучується та зникає» [1, 51]. У. Еко згадує, як в одній зі своїх книг рекомендував не писати дисертації на теми сучасності, але більшість тем нині стосується сучасності. Розмова точиться довкола того, як швидко треба актуалізувати свої знання, вміти перевчатися, щоб не втратити роботу, бути конкурентним на ринку праці. Їхній висновок з обговореного: «Ми більше не живемо в спокійному теперішньому, а постійно докладаємо зусиль, аби приготуватися до майбутнього» [1, 52]. На прикладі цього уривка – розмови про майбутнє та як до нього підготуватися, – зазначаємо образність мови, завершеність думки, актуальність обговорюваного, метафоризацію образів. Це і є ознаками комунікативної публіцистики.

У розділі «Реванш фільтрованих» їхній діалог плавно переходить з обговорення забутих французьких поетів епохи бароко до барокової архітектури у світі. Здається, що пересічному читачеві ці тексти треба читати, заглядаючи хоча б у Вікіпедію, але продуктивніше – у відповідні довідники й енциклопедії. На думку У. Еко, «культури мають свої фільтри, вказуючи, що нам потрібно зберегти, а що забути» [1, 69]. Обговорюючи, яку інформацію треба зберігати в інтернеті та як упорядковувати його необмежену пам'ять, вони з сумнівом констатують, що накопичення знань, які кожен упорядкуватиме в мережі на свій розсуд, може завадити порозумінню людей. Тема поетів продовжується темою літератури, зокрема передумовами народження «буржуазного» роману в Англії і мистецького натхнення взагалі.

Складність визначення жанру тексту книги полягає в тому, що за формою це інтерв'ю, яке

перетікає в імпровізований діалог. А тема розмови визначається не лише запитанням від інтерв'юера. Вона з'являється як спогад про певний культурний факт, що вже став історією, або як ілюстрація до філософського твердження, до народженої в дискусії гіпотези. Такими є спогади У. Еко про побачену під час подорожі до Австралії культуру аборигенів. Або експромт Ж.-К. Кар'єра про останній короткометражний фільм М. Антоніоні «Погляд Мікеланджело».

Про колекціонування книжок інтелектуали говорять так, що для непосвяченого читача стає зрозумілим, що і як колекціонувати в морі старих і давніх книжок. Ж.-К. Кар'єр, посилаючись на роман «Ім'я троянди», вважає, що «крізь історію книжки (...) можна відновити історію цивілізації» [1, 92]. Про історії старих палітурників, культуру їх роботи в різні часи в різних країнах вони розмовляють як про первісне створення книжок. Іноді деталі бесіди стають промовистими фактами. Так, обговорюючи проблему інкунабул, вони висловлювалися про сучасне колекціонування книжок, яким воно буде і чи буде взагалі. У. Еко розповів про свого студента, який збирав копійчані старі, вживані путівники різних міст, потім на них витягнув тему докторської дисертації, а згодом видав книгу про «бачення міст крізь десятиліття» [1, 113].

Часто у текстах діалогу інтелектуалів є афористичні вислови, що дають ключ сучасному читачеві до розуміння якоїсь гучної події літературного минулого. Ж.-К. Кар'єр вважає, що «кожне читання змінює книжку, звісно ж, як і події, що ми проживаємо. Велика книжка завжди жива, вона росте і старішає разом з нами, ніколи не вмирає. Час запліднює і змінює, тож нецікаві тексти зісковзують з Історії та зникають» [1, 124]. У книзі є багато рідкісних фактів, які свідчать про неймовірні знахідки пам'яток писемності. Це й історія Фонду Пеліо в Національній бібліотеці Франції. Йдеться про знахідку в ХХ ст. 70 тисяч рукописів з Х ст., що були замуrowані в печері на території Китаю.

Літературні теми часто доповнюються роздумами про мистецькі події і відчуття. Привертає увагу спогад У. Еко: «Я пам'ятаю, як у юності відкрив Жоржа де Латура, в якого я просто залюбився, подумки запитуючи, чому його не вважають генієм рівня Караваджіо. Десятиліття потому Латур був перевідкритий та належно оцінений. І він став дуже популярним» [1, 126].

Ж.-Ф. де Тоннак, який проводив бесіду-інтерв'ю та записав її, поцікавився у співрозмовників, чи ведуть вони своєрідний діалог з минулим, маючи в книжкових колекціях такі старовинні екземпляри. На що У. Еко відповів: «Справді, краще ніколи не реконструювати минуле, спіраючись лише на одне джерело» [1, 136]. Щодо

майбутнього, то він навів приклад клопотів однієї американської компанії, що мала намір поховати ядерні відходи з періодом розпаду майже десять тисяч років, але не знала, які попереджувальні знаки виставити у таке далеке майбутнє. Найняті філолог і антрополог дійшли висновку, що «не існує жодної мови, навіть піктографічної, яка була би зрозуміла поза контекстом, де вона народилася» [1, 136].

Обговорюють співрозмовники й негативні явища, пов'язані з книгонаписанням, книговидавництвом та їх розповсюдженням. З діалогу дізнаємося, що У. Еко колекціонував книжки, що якимось були пов'язані з фальшуванням, підробками. А самому доводилося написати статтю-фальшивку як пародію на себе [1, 163]. Йдеться в їхніх обговореннях не лише про марнославність, є й випадки божевільних авторів безумних ідей і теорій (визначення У. Еко). Інтернет полегшив появу самвидаву. Але його походження У. Еко пов'язує також і зі сталінською диктатурою: «Максимум, що ви могли зробити в часи сталінської диктатури, якщо були не згодні з політичною партією, це видати самвидав. І ваш текст міг циркулювати більш або менш таємно» [1, 152].

Співрозмовники також обговорювали теми цензури, спалення книжок, кібер-диктатури та форми цензури в інтернеті. Насиченість книжки культурними фактами свідчить про її важливу комунікативну роль. Для читача відкривається поле пізнання невідомого або маловідомого. В той же час співрозмовники виступають бібліофілами, спостерігачами, іноді літописцями, семіолог сперечається зі сценаристом про книжковий несмак і глупоту авторів. Загалом, їм самим приносить задоволення чітко відповідати на розумні запитання, говорити про дурнів та кретинів нарівні зі згадуванням класиків літератури, філософії, видатних митців минулого.

Високим публіцистичним мотивом є афористичні вислови і роздуми, що ними насичений текст. Для сприйняття така книжка дає багато тем, орієнтирів у морі міжкультурного діалогу. Найголовніше, здається, закодоване у словах Ж.-К. Кар'єра: «Мета – це не подивитись або прочитати все будь-якою ціною, але знати, що з цим робити і як звідти витягнути змістовну довготривалу поживу» [1, 208]. На наш погляд, наявність інтелектуальної публіцистики у різних текстових формах і жанрах вже є тією довготривалою поживою для всіх, хто постійно вдосконалює свою наукову базу. Навіть тоді, коли це відбувається завдяки комунікації в діалозі, що майстерно відтворений у тексті «Не сподівайтесь позбутися книжок».

Для визначення комунікативної осі діалогу можемо взяти за основу слова Я. Ключовського про те, що «культура – все те, що люди створюють

з метою уможливлення комунікації. [...] Те, що ми створюємо, слугує не лише побудові людської дійсності через перетворення природи. Наше діяння має на меті й комунікацію між нами» [8, 27]. Комунікативна роль публіцистики виступає частиною культурної комунікації. У тексті книжки маємо приклади аналітичної бесіди. Хоч за формою – це все-таки книга-інтерв'ю.

Слідом за Р. Дебре, винахідником нової науки про культуру – медіологію, [9, 294] можемо цим дослідженням стартувати у вивченні «інтелектуальної влади» (визначення Р. Дебре), яку уособлюють світочі думки. Чи насправді є інтелектуальна влада і влада інтелектуалів, чи це тільки метафори? Для Р. Дебре інтелектуальна влада перебуває у медійному просторі: «Аудіовізуальні засоби сьогодні – важіль зради, адже вони – головні інструменти домінування» [9, 173]. Наскільки співрозмовники, чії думки відтворені у «Не сподівайтесь позбутися книжок» мають інтелектуальну владу? Над ким вона простягається? На нашу думку, їхня інтелектуальна аура впливає на читачів, дослідників. Цей вплив якимось структурує проекти, сюжети, пов'язані з культурною проблематикою, комунікаційними аспектами зміни інструментів втілення думки, тематикою використання книжок тощо.

На наш погляд, діалог двох інтелектуалів, відображений у тексті книги з публіцистичними сюжетами, має величезне порівняльне поле, на якому розгортається історія відтворення письмового тексту. Особливе смислове навантаження мають розповіді У. Еко про свою письменницьку працю з використанням друкарської машинки і комп'ютера. В результаті зміни інструмента змінюється поняття рукопису.

Висновки. У висновку про дослідження тексту «Не сподівайтесь позбутися книжок» треба зауважити й про філософський напрямок у діалозі. Він відкриває наукові горизонти природи тексту книг, незалежно від інструмента втілення й способу донесення до комунікантів-читачів.

Висновком може бути й власне значення цього тексту: він підносить ідеал розуму, інтелекту через поняття книги як частини загальної системи цінностей. Публіцистичні акценти поєднують ціннісні парадигми в діалозі інтелектуалів.

Публіцистика виступає частиною культурної комунікації. Книга може виконувати комунікативну роль, викликаючи обговорення тексту читачами. Публіцистика, присутня в міжкультурному діалозі У. Еко та Ж.-К. Кар'єра, поліпшує цей діалог, інтелектуалізує його. Комунікативна роль публіцистики відображена в аналітичній бесіді, поданій у формі інтерв'ю. Ознаками комунікативної публіцистики, як і в звичайному публіцистичному тексті, є: образність мови, завершеність

думки, актуальність обговорюваного, метафоризація образів.

Багатство та різноманітність культурних фактів, про які розповідають мовці та обговорюють їх, свідчить про важливу комунікативну роль публіцистики у міжкультурному діалозі.

Список літератури

1. *Еко У., Ж.-К. Кар'єр*. Не сподівайтесь позбутися книжок / У. Еко, Ж.-К. Кар'єр ; [пер. з франц. І. Славінської]. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. – 256 с.
2. *Фридман Дж.* Следующие 100 лет: прогноз событий XXI века / Дж. Фридман ; [пер. с англ. А. Калинина, В. Наричи, М. Мацковой]. – М.: Эксмо, 2010. – 336 с.
3. *Мак-Квейл Д.* Теорія масової комунікації / Мак-Квейл Д. [пер. з англ. О. Возьна, Г. Сташків]. – Львів: Літопис, 2010. – 553 с.
4. *Томе Г.* Ціннісний поворот у Європі з погляду емпіричних соціальних досліджень / Г. Томе // Культурні цінності Європи; за ред. Г. Йоаса і К. Вігандта; [пер. з нім.]. – К.: Дух і літера, 2014. – С. 409–469.
5. *Озадовська Л.* Парадигма діалогічності в сучасному мисленні : Моногр. / Л. Озадовська – К.: Вид. ПАРАПАН, 2007. – 164 с.
6. *Бегбедер Ф.* Бесіди нащадка епохи / Фредерик Бегбедер ; [пер. з франц. Л. Кононовича]. – К.: Видавнична група КМБУКС, 2016. – 288 с.
7. *Уэльбек М., Леви Б.-А.* Враги общества / М. Уэльбек, Б.-А. Леви ; [пер. з франц. Е. Кожевниковой]. – СПб.: Азбука, 2011. – 320 с.

Носова Б. Н.

Коммуникативная роль публицистики в межкультурном диалоге

РЕФЕРАТ.

Статья посвящена рассмотрению коммуникативной роли публицистики в межкультурном диалоге. Это своеобразное «движение ума» над «сырьем мыслей» (перефразируем Ж.-К. Карьера) создало поле для исследования элементов публицистики в коммуникации. Коммуникативные особенности базируются на межкультурном диалоге. В тексте диалогов-размышлений У. Эко, Ж.-К. Карьера, которых интервьюировал и которые записал Ж.-Ф. де Тоннак, показана история сакрализации книги. Все темы собеседников показывают умение работать с книгой, добывать нужные знания в разные периоды цивилизационного развития человечества. Публицистические акценты интеллектуалов одинаково касаются всех типов книг. Тех, которые они прочитали и которые, на их взгляд, не стоит читать. У. Эко даже представил автора, которого не существует. Он был порожден персоналиями книгоиздателей во время одной книжной ярмарки. Подчеркивая коммуникативную роль публицистики в интервью, мы создаем платформу для дальнейшего исследования этого направления.

Ключевые слова: диалог, интеллектуалы, коммуникация, книга, публицистика.

8. *Клочовський Я. А.* Філософія діалогу / Я. А. Клочовський; [пер. з польск. К. Рассудіної]. – К.: Дух і Літера, 2013. – 224 с.

9. *Дебре Р.* Інтелектуальна влада у Франції / Р. Дебре ; [пер. з франц.] – К.: Дух і Літера. 2008. – 308 с.

Reference list:

1. *Eco, U. & Carriire, J.-C.* (2015), This is Not the End of the Book, J. P. de Tonnac (Ed.), The Old Lion Publishing House, Lviv, 256 p.
2. *Friedman, G.* (2010), The Next 100 Years: A Forecast for the 21st Century, Eksmo, Moscow, 336 p.
3. *McQuail, D.* (2010), Mass Communication Theory, Litopys, Lviv, 553 p.
4. *Thome, H.* (2014), "Value Change in Europe from the Perspective of Empirical Social Research" in Joas, H., & Wiegandt K. (Eds.) The Cultural Values of Europe, Dukh i Litera, Kyiv, pp. 409–469.
5. *Ozadovska L.* (2007), The Paradigm of Dialogueness in a Modern Thinking: a Monograph, Parapan, Kyiv, 164 p.
6. *Beigbeder, F.* (2016), Conversations of a Child of the Century, Publishing Group KMBBooks, Kyiv, 288 p.
7. *Houellebecq, M. & Lăvy, B.-H.* (2011), Ennemis publics, Azbuka, Saint Petersburg, 320 p.
8. *Koczowski, J. A.* (2013), The Philosophy of Dialogue, Dukh i Litera, Kyiv, 224 p.
9. *Debray R.* (2008), The Intellectual Power in France, Dukh i Litera, Kyiv, 308 p.

